

Összefoglaló
az Európai Unió Bírósága szellemi tulajdont érintő ügyekben hozott ítéleteiről

2015/IV. negyedév

JOGÉRVÉNYESÍTÉSRE VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGY

C-494/15. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem¹

A kérdést előterjesztő bíróság: Nejvyšší soud České republiky (Csehország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Tommy Hilfiger Licensing LLC és társai

Alperes: DELTA CENTER a.s.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

1. Az a piaci helyiségbérlettel rendelkező személy, aki standokat és olyan elárúsítóhelyeket kínál, amelyeken egyéni vállalkozó kereskedők saját használatukra standokat helyezhetnek el, a 2004/48/EK irányelv² 11. cikke³ értelmében vett olyan **közvetítőnek minősül-e, akinek szolgáltatásait harmadik személy szellemi tulajdonjog megsértése céljából veszi igénybe?**

2. Lehetséges-e azon piaci helyiségbérlettel rendelkező személlyel szemben, aki standokat és olyan elárúsítóhelyeket kínál, amelyeken egyéni vállalkozó kereskedők saját használatukra standokat helyezhetnek el, a 2004/48/EK irányelv 11. cikkében említett intézkedéseket elrendelni, ugyanolyan feltételek mellett, mint amelyeket a Bíróság a C-324/09. sz., L'Oréal és társai kontra eBay és társai ügyben hozott ítéletében az online piac üzemeltetőivel szemben alkalmazható intézkedésekkel kapcsolatban megfogalmazott?

SZABADALMI JOGRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGY

C-572/15. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem⁴

A kérdést előterjesztő bíróság: Riigikohus (Észtország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: F. Hoffmann-La Roche AG

Alperes: Accord Healthcare OÜ

¹ A kérelem magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=172941&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=197957>

² A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-ei 2004/48/EK európai parlament és a tanács irányelv

³ A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben bírósági határozat szellemi tulajdonjog megsértését állapítja meg, a bíróságok a jogsértőt eltöltő határozattal további jogsértéstől eltiltsák. Amennyiben a tagállam joga így rendelkezik, az eltöltő határozat be nem tartása esetén indokolt esetben pénzbírságot vehetnek ki a teljesítés kikényszerítése érdekében. A tagállamok emellett biztosítják, hogy a jogsértő magatartástól való eltiltást a jogosultak kérelmezhessék olyan közvetítők ellen, akiknek szolgáltatásait harmadik személy a szellemi tulajdonjog megsértése céljából veszi igénybe, a 2001/29/EK irányelv 8. cikke (3) bekezdésének sérelme nélkül. (11. cikk)

⁴ A kérelem magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=173723&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=205269>

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni 469/2009/EK rendelet⁵ (a továbbiakban: KOT rendelet) 21. cikkének (2) bekezdését⁶, hogy az **lerövidíti az időtartamát azon kiegészítő oltalmi tanúsítványnak, amelyet valamely tagállamban e tagállam Európai Unióhoz történő csatlakozásának időpontja előtt a nemzeti jog alapján adtak ki, és amelynek időtartama valamely hatóanyag tekintetében az e tanúsítványban szereplő adatok alapján meghaladná a tizenöt évet attól az időponttól számítva, amikor először engedélyezték az érintett hatóanyag kombinációját vagy a hatóanyagot tartalmazó gyógyszer forgalomba hozatalát az Unióban?**

2. Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Összhangban áll-e az uniós joggal, különösen a megszerzett jogok védelmére vonatkozó általános uniós jogi elvekkel, a visszaható hatály tilalmának elvével és az Európai Unió Alapjogi Chartájával a **KOT rendelet** (kodifikált változat) **21. cikkének (2) bekezdése?**

SZERZŐI JOGRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-367/15. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem⁷ (2015.07.14.)

Tárgy: A 2004/48/EK irányelv 13. cikk (1) bekezdés a) és b) pontjai alapján a kártérítési igény alapítható-e az általános elvekre, és miket szükséges figyelembe venni az általános kártérítés összegének meghatározása során

A kérdést előterjesztő bíróság: Sąd Najwyższy (a Lengyel Legfelsőbb Bíróság)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Stowarzyszenie „Oławska Telewizja Kablowa” w Oławie

Alperes: Stowarzyszenie Filmowców Polskich w Warszawie

Tényállás:

Az alperes kábelszolgáltató nem tudott megegyezni a felperes közös jogkezelő társasággal a közvetítésekkel nyilvánosságához eljuttatott audiovizuális alkotások tekintetében fizetendő díjazás kapcsán. A közös jogkezelő beperelte a szolgáltatót és a lengyel szerzői jogi törvénnyel összhangban olyan mértékű kártalanítást követelt, amely az egyébként a felhasználásért fizetendő méltányos díjazásnak a kétszerese, illetve háromszorosa. A szolgáltató álláspontja szerint a szerzői jogi törvénynek a jogalapul szolgáló rendelkezése, amely előre meghatározott, a méltányos díjazás két-, illetve háromszorosával egyező fix összeget állapít meg, ellentétes az európai joggal.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikkét lehet-e úgy értelmezni, hogy a megsértett szerzői vagyoni jogok jogosultjának lehetősége van arra, hogy a neki okozott kárért kártérítést kérjen a vonatkozó általános elvek alapján vagy a kár és a szerzői jog megsértését okozó tény és az elszenvedett kár közötti okozati összefüggés bizonyítása nélkül a megfelelő díjazás kétszeresének, vagy a szerző jog szándékos megsértése esetén háromszorosának megfelelő

⁵ A gyógyszerek kiegészítő oltalmi tanúsítványáról szóló, 2009. május 6-i 469/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (kodifikált változat) (HL 2009. L 152., 1.).

⁶ E rendeletet a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia nemzeti jogszabályaival összhangban 2004. május 1., illetve Románia nemzeti jogszabályaival összhangban 2007. január 1. előtt megadott kiegészítő oltalmi tanúsítványokra is alkalmazni kell. [21. cikk (2) bekezdés]

⁷ A kérelem a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/>

összeg megfizetését kérje, miközben a 2004/48 irányelv 13. cikke úgy rendelkezik, hogy a bíróság a kártérítésről a 13. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett szempontok figyelembevételével dönt, és e cikk kizárólag másodlagosan rendelkezik úgy, hogy a bíróság a kárt indokolt esetben általánosságban állapíthatja meg az irányelv 13. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett tényezők alapján?

2. Az irányelv 13. cikke alapján az érintett fél kérelmére megállapítható-e olyan általányskártérítés, amelynek összegét előre meghatározzák, és amely a megfelelő díjazás kétszeresét vagy háromszorosát jelenti, tekintettel arra, hogy az irányelv preambulájának (26) preambulumbekzdése úgy rendelkezik, hogy az irányelvnek célja nem az, hogy büntető jellegű kártérítést vezessen be?

C-527/15. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem⁸ (2015.10.05.)

Tárgy: Nyilvánosságához közvetítés valósul-e meg, ha médialejátszóba olyan kiegészítőt telepítettek, amely hiperlinkeket tartalmaz, így megkönnyítve internetes streaming oldalak elérését?

A kérdést előterjesztő bíróság: Rechtbank MiddenNederland (Hollandia)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Stichting Brein

Alperes: Jack Frederik Wullems (Filmspeler néven is eljárva)

Tényállás:

A felperes holland szervezet a filmipari szereplőket képviseli és célja az illegálisan többszörözött példányok nézettségének visszaszorítása. Ennek érdekében pert indított egyes médialejátszó gyártó cégek ellen, amelyek média lejátszóinak internethez csatlakozó része által megjelenített menü olyan hiperlinket tartalmaz, amely alkalmas streaming oldalak elérésére.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell értelmezni a szerzői jogi irányelv 3. cikkének (1) bekezdését, hogy az e rendelkezés értelmében vett „nyilvánosságához közvetítés” valósul meg akkor, ha valamely személy olyan terméket (médialejátszó) értékesít, amelyre e személy olyan weboldalakra mutató hiperlinkeket tartalmazó kiegészítőket telepített, amelyeken szerzői jogi védelem alatt álló műveket, például filmeket, sorozatokat és élő adásokat tettek közvetlenül hozzáférhetővé a jogosultak engedélye nélkül?

Jelentőséggel bír ezzel összefüggésben, hogy

– a szerzői jogi védelem alatt álló műveket korábban egyáltalán nem, vagy kizárólag előfizetés keretében hozták-e nyilvánosságra az interneten a jogosultak engedélyével?

– az olyan weboldalakra mutató hiperlinkeket tartalmazó kiegészítők, amelyeken a jogosultak engedélye nélkül tettek közvetlenül hozzáférhetővé szerzői jogi védelem alatt álló műveket, szabadon hozzáférhetők-e, és maguk a felhasználók is telepíthetik-e azokat a médialejátszóra?

– a weboldalak és ezzel az azokon – a jogosultak engedélye nélkül – hozzáférhetővé tett szerzői jogi védelem alatt álló művek a nyilvánosság által a médialejátszó nélkül is letölthetők-e? Úgy kell-e értelmezni a szerzői jogi irányelv (2001/29/EK irányelv) 5. cikkét, hogy nem az e rendelkezés (1) bekezdésének b) pontja [eredeti 19. o.] értelmében

⁸ A kérelem a következő oldalon érhető el:
<http://curia.europa.eu/juris/document/>

vett „jogszerű felhasználásról” van szó akkor, ha valamely végfelhasználó időleges másolatot készít valamely szerzői jogi védelem alatt álló mű harmadik fél olyan weboldaláról történő valós idejű átvitele [„streaming”] mellett, amelyen ezt a szerzői jogi védelem alatt álló művet a jogosult(ak) engedélye nélkül kínálják?

2. Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén: A végfelhasználó által valamely szerzői jogi védelem alatt álló mű olyan weboldalról történő valós idejű átvitele mellett készített időleges másolat, amelyen ezt a szerzői jogi védelem alatt álló művet a jogosult(ak) engedélye nélkül kínálják, ebben az esetben kiállja-e a szerzői jogi irányelv (2001/29/EK irányelv) 5. cikkének (5) bekezdése szerinti „háromlépcsős teszt” próbáját?

C-610/15. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem⁹ (2015.11.18.)

Tárgy: Internetes szolgáltatók felelőssége olyan weboldalakhoz való hozzáférés esetén, amelyek védett művekre vonatkozó metainformációkat indexálnak és kategorizálnak

A kérdést előterjesztő bíróság: Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Stichting Brein

Alperes: Ziggo BV és XS4ALL Internet BV

Tényállás:

A felperes holland szervezet a filmipari szereplőket képviseli és az illegális tartalmakhoz való hozzáférés visszaszorítása érdekében beperelte a legnagyobb telekommunikációs internet szolgáltató cégeket Hollandiában, azt követelve, hogy a szolgáltatók tiltsák le előfizetőik hozzáféréseit a PirateBay oldalhoz és az ahhoz hasonló magnet linkeket tartalmazó oldalakhoz. Álláspontja szerint a „peer-to-peer” technológia és a fájlcsere mint megoldás az illegális tartalmakhoz való hozzáférést szolgálja. Feltevése szerint az alperesek által nyújtott internetes szolgáltatásokat sok előfizető a fájlcsere végett veszi igénybe.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A weboldal-üzemeltető általi, a 2001/29/EK irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett nyilvánossághoz közvetítésnek minősül-e az, ha a weboldal nem tartalmaz védett műveket, de olyan rendszer működik, amely a felhasználók gépein található védett művekre vonatkozó metainformációkat indexál és kategorizál a felhasználók számára, hogy a felhasználók ily módon megtalálhassák, valamint fel- és letölthessék a védett műveket?

2. Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén: jogalapot kínál-e a 2001/29/EK irányelv 8. cikkének (3) bekezdése és a 2004/48/EK irányelv 11. cikke az előbbi rendelkezés értelmében vett olyan közvetítő szolgáltatóval szembeni ideiglenes intézkedéshez, illetve az utóbbi rendelkezés értelmében vett olyan közvetítő jogsértő magatartástól való eltiltásához, aki az első kérdésben ismertetett módon könnyíti meg harmadik személyek számára jogsértés megvalósítását?

⁹ A kérelem még nem érhető el a Bíróság oldalán.

C-99/15 sz. előzetes döntéshozatali ügy – főtanácsnoki indítvány¹⁰ (2015.11.19.)

Tárgy: a szerzői jog megsértése esetében az elmaradó haszon és az erkölcsi sérelemből eredő kár megtérítése párhuzamosan érvényesíthető igények-e

A kérdést előterjesztő bíróság: Tribunal Supremo (Spanyolország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Christian Liffers

Alperes: Producciones Mandarin, SL et Gestevisión Telecinco, SA

Tényállás:

A felperes egy a Havannában élő kubaiak életét megjelenítő audiovizuális mű szerzői jogi jogosultja. Egy spanyol társaság engedélye nélkül felhasználta a mű bizonyos részeit egy dokumentumfilmben, amelyet ezt követően közvetítettek egy spanyol nyelvű televíziós csatornán. A felperes a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló 2004/48/EK irányelv 13. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjának spanyol jogba átültetett rendelkezéseire alapítva kérte az abban foglaltak párhuzamos érvényesítését. Követelte egyrészt azt az összeget, amelyet a spanyol szerzői jogi közös jogkezelőtől kapott volna – a közös jogkezelő akkori tarifáinak alkalmazásával – jogszerű felhasználás esetében, másrészt kérte annak megállapítását, hogy a jogszerűtlen felhasználás miatt erkölcsi sérelem is érte, és erre alapozva további összeget követelt.

Az irányelv a) és b) pontjának szövegezése az a) és b) pont között vaglyagosságot feltételez és kizárni látszik a párhuzamos igényérvényesítést. Habár a szövegezés egyértelműnek látszik, a spanyol bíróság úgy ítélte meg, hogy több szempontból is aggályos ez az értelmezés. Egyrészt a 13. cikk (1) bekezdésének célja, hogy a jogsértést szenvedett fél a valóban elszenvedett sérelmének megfelelően kapjon kompenzációt, és az erkölcsi sérelem a szerzői jogi jogsértésből eredő kártól függetlenül merülhet fel. Másrészt több tagállam (Franciaország, Olaszország) az átültetés során meghagyta a párhuzamos jogérvényesítést a 'vagy' helyett az 'és' szókapcsolatot használva. Végül, ha a spanyol jog a vaglyagos értelmezést alkalmazza, míg más tagország párhuzamos jogérvényesítést tesz lehetővé, akkor a spanyol jog alacsonyabb védelmet biztosít a jogosultaknak, ami a bíróság szerint ellentmond az irányelv (10) preambulumban foglalt céljával, miszerint az irányelv a tagállamokban egy magas szintű, egyenértékű és egységes védelmi szint biztosítására törekszik.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A 2004/48/EK irányelv 13. cikk (1) bekezdése úgy értelmezendő-e, hogy amennyiben valaki szerzői jogainak megsértése kapcsán a jogszerű felhasználás esetében megfizetendő, ebben az esetben elmaradó haszon (jogdíj, díjazás) megítélését kéri, az egyúttal nem kérheti az erkölcsi sérelemből eredő kárának megtérítését?

Főtanácsnoki indítvány:

A nem vagyoni kár a jogosult által ténylegesen elszenvedett kár önálló összetevőjét jelentheti. Önmagában az átalánydíj megfizetésére kötelezés nincs összhangban az irányelv céljaival, hiszen elrettentő hatása igen csekély, tekintve, hogy a jogsértőnek így valójában azt az összeget kell megfizetnie, amelyet a szerző jogának tiszteletben tartása mellett kellett volna. A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az lehetővé teszi a szellemi tulajdonjog megsértése folytán sérelmet szenvedett fél számára,

¹⁰ A főtanácsnoki indítvány magyarul a következő oldalon érhető el:
<http://curia.europa.eu/juris/document/>

aki azon díjazás vagy jogdíjak összege alapján követel vagyoni kártérítést, amelyek őt megillették volna, ha az adott szellemi tulajdonjog felhasználására a jogsértő engedélyt kért volna, hogy ezenfelül az általa elszenvedett nem vagyoni kár megtérítését is követelje.

C-490/14. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet¹¹ (2015.10.29.)

Tárgy: adatbázis egyes elemei értékének vizsgálata az elválaszthatóság szempontjából

A kérdést előterjesztő bíróság: Bundesgerichtshof (Németország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Freistaat Bayern

Alperes: Verlag Esterbauer GmbH.

Tényállás:

Bajorország tartománya térképészeti adatbázist tart fenn, amelynek adatait a Verlag Esterbauer német kiadó állítólag felhasználta biciklistáknak és görkocsolyázóknak készített kiadványában.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A 96/9/EK irányelv¹² 1. cikkének (2) bekezdése értelmében vett önálló tartalmi elemek gyűjteményéről van-e szó, mert a tartalmi elemek információs tartalmuk értékének sérelme nélkül elválaszthatók egymástól, valamennyi elképzelhető információs érték jelentőséggel bír, vagy csak az az érték, amelyet a mindenkor gyűjtemény rendeltetése alapján és az abból fakadó tipikus felhasználói tevékenység figyelembevételével kell meghatározni?

Döntés:

Az „adatbázisnak” történő minősítés mindenekelőtt „önálló tartalmi elemek” gyűjteményének létezését feltételezi, azaz amelyben tartalmi elemek információs, irodalmi, művészi, zenei vagy más jellegű tartalmuk értékének sérelme nélkül elválaszthatók egymástól. Valamely gyűjtemény egyik tartalmi elemének információs értéke a korábbi ítélkezési gyakorlat értelmében¹³ nem sérül, ha az említett elem az érintett gyűjteményből történt kinyerése után önálló információs értékkel bír. A gyűjteményből kinyert tartalmi elem önálló információs értékét nem az adott gyűjtemény tipikus felhasználója szempontjából, hanem a kinyert tartalmi elem iránt érdeklődő harmadik személyek szempontjából fennálló információs értékre tekintettel kell megítélni.

A Bíróság döntésének értelmében a 96/9/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a helyrajzi térképből harmadik személy által egy másik térkép elkészítése és forgalmazása céljából kinyert földrajzi adatoknak kinyerésüket követően elegendő információs értéke marad ahhoz, hogy az említett rendelkezés értelmében „adatbázis” „önálló tartalmi elemeinek” lehessen őket minősíteni.

¹¹ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/>

¹² Az adatbázisok jogi védelméről szóló, 1996. március 11-i 96/9/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv magyar nyelvű szövege elérhető itt:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:31996L0009&from=HU>

¹³ Fixtures Marketing ítélet, C-444/02, EU:C:2004:697, 33. pont; Football Dataco és társai ítélet, C-604/10, EU:C:2012:115, 26. pont

C-572/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet¹⁴ (2015.11.12.)

Tárgy: az Infosoc irányelvben a többszörözés kapcsán megjelenő »méltányos díjazás« kifejezés értelmezése szempontjából releváns-e, hogy ki végzi a többszörözést és magán, vagy kereskedelmi céllal teszi-e?

A kérdést előterjesztő bíróság: Cour d'appel de Bruxelles (Belgium)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Hewlett-Packard Belgium SPRL (továbbiakban: HPB)

Alperes: Reprobel SCRL

Tényállás:

A HPB otthoni, illetve vállalati felhasználású reprográfiai berendezéseket, többek között „multifunkcionális” készülékeket importál Belgiumba, amelyeket általában 100 eurót meg nem haladó áron értékesítenek. A Reprobel, mint a reprográfiai díj beszedésével és felosztásával megbízott közös jogkezelő szervezet tájékoztatta a HPB-t, hogy a multifunkcionális nyomtatók értékesítése után főszabály szerint készülékenként 49,20 euró összegű díjat kell fizetni. A két félnek nem sikerült megállapodnia az alkalmazandó díjakról, így a HPB keresetet indított, amelyben kérte annak megállapítását, hogy az általa értékesített készülékek esetében nem kell a fenti díjat megfizetni.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdése a) pontjában és 5. cikke (2) bekezdése b) pontjában szereplő „méltányos díjazás” kifejezést eltérően kell-e értelmezni attól függően, hogy a papíron vagy hasonló hordozón történő, valamely fotómechanikai vagy ehhez hasonló hatású eljárással végzett többszörözést bármilyen felhasználó végezheti, vagy természetes személy által magáncélra végzett, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgáló többszörözésről van szó? Igenlő válasz esetében milyen szempontokon kell alapulnia az eltérő értelmezésnek?

2. Úgy kell-e értelmezni a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdése a) pontját és 5. cikke (2) bekezdése b) pontját, hogy azok lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy a jogosultaknak járó méltányos díjazást a következő formában állapítsák meg:

a. a védelem alatt álló művek másolására alkalmas készülékek Közösségen belüli gyártója, importőre vagy megszerzője által e készülékeknek az államterületen történő forgalomba hozatalakor fizetett általándíjazás, amelynek összegét kizárólag azon sebesség alapján állapítják meg, amellyel a fénymásoló percnként meghatározott számú másolatot képes készíteni, a jogosultak által esetlegesen elszenvedett egyéb hátránnyal való egyéb összefüggés nélkül, és

b. kizárólag a készített másolatok számával megszorított egységár alapján meghatározott arányos díjazás, amely attól függően változik, hogy az adós együttműködött-e e díjazás beszedésével illetően, amelyet a műveket másoló jogi vagy természetes személyeknek kell megfizetniük, vagy ezek helyett azon személyeknek, akik visszerhesen vagy ingyenesen másoló berendezést bocsátanak mások rendelkezésére?

Az e kérdésre adott nemleges válasz esetén melyek azok a releváns és következetes szempontok, amelyeket a tagállamoknak az uniós jognak megfelelően annak érdekében kell követniük, hogy a kompenzációt méltányosnak lehessen tekinteni, és az érintett személyek között helyreálljon a megfelelő egyensúly?

¹⁴ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:
<http://curia.europa.eu/juris/document/>

3. Úgy kell-e értelmezni a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdése a) pontját és b) pontját, hogy azok lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy a jogosultaknak járó méltányos díjazás felét a szerzők által létrehozott művek kiadóinak juttassák, anélkül, hogy a kiadókat bármilyen kötelezettség terhelné arra nézve, hogy biztosítsák akár közvetve is, hogy a szerzők részesüljenek a tőlük elvett kompenzáció egy részében?

4. Úgy kell-e értelmezni a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdése a) pontját és 5. cikke (2) bekezdése b) pontját, hogy azok lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy a jogosultak méltányos díjazásának olyan differenciálatlan rendszerét vezessék be – átalány és a készített másolatok utáni díj formájában –, amelynek hallgatólagosan, de biztosan részben a zenei kották többszörözése és a bitoló többszörözés is részét képezi?

Döntés:

1. A Bíróság döntése szerint annak nincs jelentősége, hogy milyen hordozón végzik a többszörözést, ugyanakkor szükséges differenciálni aszerint, hogy ki végzi a többszörözést. El kell különíteni a reprográfiai kivételen belül a méltányos díjazást illetően egyrészt a természetes személyek által magáncélra, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgáló célból végzett többszörözéseket, másrészt a természetes személyek által, de vagy nem magáncélra, vagy közvetlenül vagy közvetve kereskedelmi célt szolgálva végzett többszörözéseket, valamint a felhasználók más csoportjai által végzett többszörözéseket. A díjazás megállapítása kapcsán kiemeli, hogy azt úgy kell tekinteni, mint a szerző által elszenvedett hátrány ellenértékét, és megállapítására relevánsnak kell tekinteni a Bíróság eddigi gyakorlatát, különösen a Padawan ügyben (C-467/08) hozott ítéletét.

2. A díjat alapesetben úgy kell tekinteni, mint a többszörözésből eredően elszenvedett hátrány ellenértékét, viszont tekintettel arra, hogy az érintett eszközök esetében konkrét számszerűsíthető hátrány nem állapítható meg, azt szükségképpen átalány formájában kell meghatározni. A díj érintett személyekre való alkalmazásához elegendő e készülékek többszörözésre való pusztán alkalmassága. Ugyanakkor az átalánydíj és az ezt kiegészítő utólagosan meghatározott arányos díj rendszere mellőzi a különféle felhasználói csoportok terhére történt „túlfizetés” eseteinek kiigazítására szolgáló mechanizmusokat, így például a visszatérítés lehetőségét. A Bíróság álláspontja szerint az irányelvvel ellentétes az olyan szabályozás, amely a kérdésben részletezett módon két díjformát vegyít egymással, amennyiben:

- az előzetesen megfizetett átalánydíjat kizárólag attól a sebességtől függően számítják ki, amellyel az adott készülék a többszörözést végezni képes;
- az utólagosan beszedett arányos díj attól függően változik, hogy a díjfizetésre kötelezett együttműködött-e a díj beszedésével;
- a kombinált díjrendszer összességében véve nem foglal magában olyan mechanizmusokat, többek között visszatérítés formájában, amelyek lehetővé tennék a tényleges hátrány és az átalányjelleggel meghatározott hátrány szempontjainak egymást kiegészítő módon történő alkalmazását a felhasználók különféle csoportjai tekintetében.

3. A Bíróság álláspontja szerint a kérdés arra az esetre utal, amikor a kiadóknak átutalt díjazás a többszörözési jog jogosultjait megillető díjazást igencsak megnyirbálja. Kiemeli, hogy a kiadók nem szerepelnek a többszörözési jog 2001/29 irányelv 2. cikkében meghatározott jogosultjai között, továbbá, hogy a reprográfiai kivétel és a magáncélú másolás címén járó méltányos díjazás arra szolgál, hogy kiegyenlítse a jogosultak által műveik engedély nélküli többszörözése miatt elszenvedett hátrányt. Mindezek alapján megállapítja, hogy az irányelvvel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi a tagállamnak, hogy a jogosultakat megillető méltányos díjazás egy részét a szerzők által létrehozott művek kiadóinak juttassa, anélkül hogy e kiadókat bármilyen kötelezettség

terhelné arra nézve, hogy biztosítsák, akár közvetve is, hogy a szerzők a díjazás tőlük elvont részét megkapják.

4. A kották nem tartoznak a reprográfiai kivétel hatálya alá és ennek megfelelően nem lehet őket figyelembe venni a kivétel alapján járó méltányos díjazás kiszámításánál. A kottáknak az 5. cikk (2) bekezdés a) pontja szerinti kizárásával a jogalkotó nem pusztán a reprográfiai kivétel alkalmazási körét kívánta korlátozni, hanem a védett művek e típusa esetében egy külön rendszert kíván létrehozni, főszabály szerint megtiltva ezeknek a jogosultak engedélye nélküli többszörözését. Ebből következően a díjat ilyen módon megállapító szabályozás ellentétes az irányelvvvel.

C-325/14. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet¹⁵ (2015.11.19.)

Tárgy: közvetítést végez-e az a műsorsugárzó szervezet, amely műsorait kizárólag a direktbetáplálás módszere útján sugározza?

A kérdést előterjesztő bíróság: Hof van beroep te Brussel (Belgium, fellebviteli bíróság)

Az alapeljárás felei:

Felperes: SBS Belgium NV

Alperes: Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM)

Tényállás:

A SABAM a szerzőket képviselő holland közös jogkezelő szervezet úgy véli, hogy az SBS műsorsugárzó szervezet nyilvánosságához közvetítést valósít meg 2001/29 irányelv 3. cikke értelmében, amikor ún. direktbetáplálás módszerrel sugározza műsorait a nézők számára, és ebből adódóan ezen tevékenységéhez szüksége lenne a jogosultak engedélyére. A direktbetáplálás módszere egy kétlépcsős eljárás, amelyben az SBS a műsorhordozó jeleket egy végpontok közötti magánkapcsolaton keresztül az elosztóihoz – például a Belgacomhoz, a Telenethez és a TV Vlaanderenhez – közvetíti. E szakaszban a nyilvánosság tagjai nem vehetik e jeleket. Az elosztók ezután – adott esetben kódolást követően – előfizetőikhez közvetítik az említett jeleket, és így ez utóbbiak televíziókészülékükön – adott esetben az elosztó által a rendelkezésükre bocsátott dekóder segítségével – megtekinthetik a műsorokat. Az érintett elosztótól függően a jeleket a TV Vlaanderen esetében műholdon, a Telenet esetében kábelen, illetve a Belgacom esetében xDSL vonalon közvetítik.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29 európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke értelmében vett nyilvánosságához közvetítést végez-e az a műsorsugárzó szervezet, amely a műsorait kizárólag a direktbetáplálás módszere útján – vagyis egy kétlépcsős eljárásban, amelynek során a műsorhordozó jeleit kódolt formában műholdon, optikai kapcsolaton vagy más szállítóeszközön keresztül (műholdas, kábeles vagy x-DSL-es) forgalmazókhoz közvetíti anélkül, hogy a jelek e közvetítés során vagy alkalmazásával nyilvánosan hozzáférhetőek lennének, és amelynek esetében a forgalmazók a jeleket ezt követően előfizetőikhez közvetítik, hogy azok megnézhessék a műsorokat – sugározza?

Döntés:

A nyilvánosságához közvetítés fogalma két együttes elemet ötvöz, a mű „közvetítésének cselekményét” és a mű „nyilvánosságához” közvetítését. A Bíróság álláspontja szerint a közvetítés cselekménye megvalósul, ugyanakkor ez nem történik a

¹⁵ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:
<http://curia.europa.eu/juris/document/>

nyilvánosság felé tekintettel arra, hogy a műsorsugárzó szervezet anélkül közvetíti a műsorhordozó jeleket az egyes meghatározott elosztókhoz, hogy e jelekhez a lehetséges nézők hozzáférhetnének, így a közvetítés a szolgáltatók és nem a nézők irányába történik.

A 2001/29/EK irányelv 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy nem végez az e rendelkezés értelmében vett nyilvánossághoz közvetítést az a műsorsugárzó szervezet, amely a műsorhordozó jeleket kizárólag a jelek elosztóihoz közvetíti anélkül, hogy e jelek e közvetítés során vagy alkalmával nyilvánosan hozzáférhetőek lennének, majd az elosztók az említett jeleket előfizetőikhez közvetítik, hogy azok megnézhessék e műsorokat, feltéve, hogy a szóban forgó elosztók eljárása nem minősül egyszerű technikai megoldásnak, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

VÉDJEJYJOGRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-20/14. sz. előzetes döntéshozatali ügy – *ítélet*¹⁶

A kérdést előterjesztő bíróság: Bundespatentgericht (Németország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: BGW Marketing- & Management-Service GmbH

Alperes: Bodo Scholz

Tényállás:

A „BGW Bundesverband der deutschen Gesundheitswirtschaft (a német egészségügyi ágazat országos szövetsége)” szóvédjegyet 2006. december 11-én lajstromozta a német hivatal. A védjegy törlése iránt kérelmet terjesztettek elő az alábbi korábbi elsőbbségű védjegy alapján.

A német hivatal a kérelemnek részben helyt adott. Az összetéveszthetőséget megállapíthatónak találta, kiemelve, hogy a támadott védjegyben a „BGW” betűsor bír megkülönböztető képességgel, a „Bundesverband der deutschen Gesundheitswirtschaft” szavak az érintett áruk és szolgáltatások vonatkozásában leíró jellegűnek minősülnek.

A jogorvoslati eljárás során a bíróság megállapította, hogy mindkét védjegy azonos árukra, és részben azonos, részben hasonló szolgáltatásokra vonatkozik. Az eljáró tanács álláspontja szerint az ellentartott védjegy domináns eleme a „BGW” betűsor; a támadott védjegy esetében a „Bundesverband der deutschen Gesundheitswirtschaft” szóösszetétel az árujegyzék tekintetében leíró jellegűnek minősül, ezért a későbbi védjegy által keltett összbnyomás szempontjából is a „BGW” betűsor a domináns. A bíróság véleménye alapján kizárt, hogy valamely összetett védjegy egyik elemének, a jelen ügyben a későbbi „BGW

¹⁶Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=170310&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=210519>

Bundesverband der deutschen Gesundheitswirtschaft” védjegy – betűszónak tekintendő – „BGW” betűsorának, domináns vagy legalábbis önálló megkülönböztető pozíciót tulajdonítson, ha a betűelem mindössze járulékos pozíciót foglal el. Az Európai Unió Bíróságának a C-90/11. és C-91/11. sz. egyesített ügyekben hozott döntésére¹⁷ tekintettel az eljáró nemzeti bíróság úgy ítélte meg, hogy jelen ügyben a megjelölések összetéveszthetőségének vizsgálatakor is jelentőséggel bírhat az a körülmény, hogy a támadott megjelölés egy leíró jellegű szóösszetétel és egy önmagában nem leíró jellegű betűsor egymás mellé helyezéséből áll, ezért előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a 2008/95/EK irányelv¹⁸ 4. cikke (1) bekezdésének b) pontját¹⁹, hogy **azonos és hasonló áruk és szolgáltatások esetében fennállhat a fogyasztók részéről az összetévesztés veszélye**, amennyiben egy olyan megkülönböztető képességgel rendelkező betűsort, amely a korábbi, átlagos megkülönböztető képességgel rendelkező szó/ábrás megjelölésben domináns, oly módon vesznek át valamely harmadik személy későbbi szómegjelölésébe, hogy e betűsorhoz egy arra vonatkozó leíró jellegű szószerkezetet toldanak, amely a betűsort a leíró jellegű szavak rövidítéseként magyarázza meg?

Döntés:

A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az összetéveszthetőség átfogó értékelésének – az ütköző védjegyek vizuális, hangzásbeli és fogalmi hasonlóságát illetően – az ezek által keltett összbenyomáson kell alapulnia, figyelembe véve különösen azok megkülönböztető és domináns elemeit. Ezen összetéveszthetőség átfogó értékelésénél meghatározó szerepet játszik az, hogy a védjegyeket hogyan érzékeli a szóban forgó áruk vagy szolgáltatások átlagos fogyasztója. E tekintetben az átlagos fogyasztó rendszerint egészében érzékeli a védjegyet, és nem vizsgálja annak egyes részleteit

Hangsúlyozta, hogy az a pusztán tény, hogy a későbbi védjegy a korábbi védjegy egyetlen szóelemét képező betűsorát átvevő megjelölésből és egy olyan szószerkezetből áll, amelynek kezdőbetűi megfelelnek az említett betűsornak, önmagában nem elegendő e korábbi védjeggyel való összetéveszthetőség fennállásának kizárásához.

A kérdést előterjesztő bíróságnak egyéb tényezők mellett meg kell vizsgálnia azt, hogy azok a gondolatársítások, amelyeket az érintett közönség a betűsor és a szószerkezet között magában létesíthet – különösen azon lehetőség miatt, hogy az előbbit a közönség akként foghatja fel, mint a másodiktól képzett betűszót – olyanok-e, amelyek alapján e betűsor alkalmas lehet arra, hogy azt az érintett közönség a későbbi védjegy esetében önálló módon észlelje és jegyezze meg. Hasonlóképpen, e bíróságnak adott esetben azt is értékelnie kell, hogy a későbbi védjegy alkotóelemei, összességükben vizsgálva, olyan különálló logikai egységet képeznek-e, amelynek eltérő jelentése van ahhoz viszonyítva, ha az említett elemeket külön-külön vizsgáljuk.

¹⁷ Az irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontját úgy kell értelmezni, hogy azt alkalmazni kell az olyan szómegjelölésre, amely egy leíró jellegű szóösszetétel és egy önmagában nem leíró jellegű betűsor egymás mellé helyezéséből áll, ha a vásárlóközönség azért értékeli e betűsort a leíró jellegű szavak rövidítéseként, mert azok kezdőbetűit tükrözi, és a szóban forgó védjegy összességében tekintve így leíró jellegű adatokból, illetve rövidítésekéből álló szóösszetételként értelmezhető, ennél fogva nem alkalmas a megkülönböztetésre. [Id: 2012/I. összefoglaló]

¹⁸ A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

¹⁹ A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, illetve a védjegy törlésének van helye, ha a megjelölést a korábbi védjeggyel való azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt a fogyasztók a korábbi védjeggyel összetéveszthetik; az összetéveszthetőség magában foglalja azt az esetet is, ha a fogyasztók a megjelölést gondolati képzettársítás (asszociáció) útján kapcsolhatják a korábbi védjeggyel. [4. cikk (1) bekezdés b) pont]

Mindezekre tekintettel a 2008/95 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy **azonos vagy hasonló áruk és szolgáltatások esetében fennállhat az összetéveszthetőség az érintett közönség részéről egy olyan megkülönböztető képességgel rendelkező betűsorból álló korábbi védjegy, amely ezen – átlagos megkülönböztető képességű – védjegy domináns eleme, valamint egy olyan későbbi védjegy között, amely átveszi e betűsört, és hozzáad ahhoz egy, az e betűsor betűinek megfelelő kezdőbetűkkel rendelkező szavakból álló, leíró jellegű szószerkezetet, oly módon, hogy azt e közönség az említett szószerkezetből képzett betűszóként fogja fel.**

C-163/15. sz. előzetes döntéshozatali ügy – *főtanácsnoki indítvány*²⁰

A kérdést előterjesztő bíróság: Oberlandesgericht Düsseldorf (Németország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Breiding Vertriebsgesellschaft mbH

Alperes: Youssef Hassan

Tényállás:

A Breiding cég 2011 óta az „ARKTIS” közösségi szóvédjegy vonatkozásában használati engedéllyel rendelkezik, ez a tény a közösségi védjegylajstromba azonban nem került bejegyzésre. A használati szerződés szerint a Breiding a védjegy bitorlása esetén saját nevében jár el.

Y. Hassan vállalkozásai 2009. október 27-én, illetve 2012. október 30-án a „schoene-traeume.de” weboldalon több „Arktis 90”, „Arktis 90 HS” és „innoBETT selection Arktis” megjelölésű pehelypaplant kínáltak megvételre. A 2009-ben megvalósult tényállást követően, az akkori engedélyes társaság felszólítást intézett Y. Hassanhoz, aki 2010. február 3-án egy „tartózkodási nyilatkozatot” írt alá, amelyben kötelezettséget vállalt arra, hogy – az engedélyes szabad mérlegelése szerinti szerződéses szankció terhe mellett – tartózkodik az „Arktis” megjelölés ágy neműk tekintetében történő használatától.

A 2012-ben megvalósult tényállást követően a Breiding az illetékes területi bírósághoz fordult. A bíróság megállapította e szerződés érvényességét, és információszolgáltatásra, a bitorlást megvalósító termékek megsemmisítés céljából való bevonására, valamint kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest. Y. Hassan a határozattal szemben fellebbezést nyújtott be. A tartományi legfelsőbb bíróság úgy ítélte, hogy a fellebbezés sikere attól a kérdéstől függ, hogy a Breiding, amely a használati szerződés szerint rendelkezik a védjegyjogosultnak a rendelet 22. cikke (3) bekezdésében²¹ előírt hozzájárulásával, érvényesíthet-e jogokat az említett védjegy bitorlása miatt, annak ellenére, hogy nincs bejegyezve engedélyesként a védjegylajstromba.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Ellentétes-e a 207/2009/EK rendelet²² 23. cikke (1) bekezdésének²³ első mondatával a **közösségi védjegy bitorlása miatti igények [...] védjegylajstromba nem bejegyzett engedélyes általi érvényesítése?**

²⁰Az indítvány magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=173103&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc=c=first&part=1&cid=413910>

²¹ A használati szerződés rendelkezéseinek sérelme nélkül az engedélyes a közösségi védjegy bitorlása miatt pert csak a jogosult hozzájárulásával indíthat. Kizárólagos használati engedély esetén azonban az engedélyes a bitorlási pert megindíthatja, ha a védjegyjogosult az erre irányuló szabályszerű felhívás ellenére ésszerű időn belül a per megindítása iránt nem intézkedik. [22. cikk (3) bekezdés]

²² A közösségi védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet

²³ A közösségi védjegyjogalomra vonatkozó, a 17., 19. és 22. cikkben említett jogcselekmények harmadik személyekkel szemben valamennyi tagállamban csak a lajstromba történt bejegyzésüket követően hatályosak. Az ilyen cselekmény

2. Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: ellentétes-e a rendelet 23. cikke (1) bekezdésének első mondatával az olyan nemzeti joggyakorlat, amely szerint az **engedélyes saját nevében, képviselő által** („Prozessstandschaft”) **érvényesítheti a védjegyjogosult jogait a bitorlóval szemben?**

Főtanácsnoki indítvány:

A főtanácsnok rámutatott arra, hogy a rendelet 23. cikke (1) bekezdésének első mondata szerint a közösségi védjegyoltalomra vonatkozó egyes jogcselekmények – a közösségi védjegy átruházása, annak zálogba adása, arra más dologi jog létesítése, továbbá a használati engedély adása – harmadik személyekkel szemben valamennyi tagállamban csak a lajstromba történt bejegyzésüket követően hatályosak. Az említett jogcselekmények közös vonása az, hogy céljuk vagy eredményük a védjegyre vonatkozó jog létrehozása vagy átruházása. Azok tehát nem terjednek ki arra, amikor az engedélyes – a rendelet 22. cikkének (3) bekezdése alapján – a bitorlás miatti igény érvényesítéséhez való jogát gyakorolja. A hivatkozott rendelkezés rendszertani elemzése alapján tehát megállapítható, hogy e rendelkezést úgy kell értelmezni, hogy az nem írja elő az engedélyes részéről a bitorlási kereset benyújtásának feltételeként a használati engedély lajstromba való előzetes bejegyzését.

Kiemelte továbbá a főtanácsnok, hogy a rendelet 23. cikke (1) bekezdésének célja annak a személynek a védelme, aki a közösségi védjegy tekintetében jóhiszeműen szerzett jogokat. A hivatkozott cselekmények ugyanis olyan harmadik személyekkel szemben hatályosak, akik ugyanezen védjegy vonatkozásában úgy szereztek jogokat, hogy tudtak a korábbiakról, függetlenül attól, hogy azokat bejegyezték-e a lajstromba. A harmadik személyekkel szembeni hatály lajstromba való bejegyzéshez kötésének célja tehát lényegileg azoknak a személyeknek a védelmét szolgálja, akik a védjegyhez fűződően jóhiszeműen szereztek jogokat. A rendelet 23. cikkének (1) bekezdése tehát nem szabályozza a rendelet 17., 19. és 22. cikkében meghatározott aktusok hatályát olyan személyekkel szemben, akik semmilyen jogot sem szereztek a védjegyhez fűződően, de tevékenységükkel sértik e jogokat. Márpedig a bitorló fogalmilag nem szerzett semmilyen jogot a védjegyhez fűződően.

Mindezekre tekintettel a főtanácsnok arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy **a 207/2009 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének első mondata nem képezi akadályát annak, hogy egy olyan használati engedély engedélyese, amelyet a közösségi védjegy lajstromba nem jegyeztek be, a közösségi védjegy bitorlása miatt igényeket érvényesítsen.**

FORMATERVEZÉSI MINTÁK OLTALMÁRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGY

C-500/14. sz. előzetes döntéshozatali ügy – végzés²⁴

A kérdést előterjesztő bíróság: Tribunale ordinario di Torino (Olaszország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Ford Motor Company

Alperes: Wheeltrims srl

joghatása azonban a lajstromba történő bejegyzést megelőzően is beáll olyan harmadik személyekkel szemben, akik e cselekmény időpontját követően a közösségi védjegyoltalomra alapított jogokat szereztek, és a cselekményről a jog megszerzésének időpontjában tudomásuk volt. [23. cikk (1) bekezdés]

²⁴ A végzés magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=169741&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=132486>

Tényállás:

A Ford több lajstromozott védjegy jogosultja, mind gépjárművek, mind pótalkatrészek és tartozékok tekintetében, ideértve a dísz tárcsákat is. A védjegyet többek között az általa gyártott gépjárművek kerekeire szerelt dísz tárcsákon is elhelyezi.

A Wheeltrims – egy gépjárműpótalkatrész-beszállító cég – olyan dísz tárcsákat forgalmaz, amelyeken különböző gépjárműgyártók védjegyeinek – többek között a Ford védjegyek is – élethű másait jeleníti meg, anélkül hogy erre engedéllyel rendelkezne.

A Ford védjegybitorlási keresetet indított a Wheeltrimsszel szemben a torinói bíróság előtt. Az alperesi védekezés szerint a Ford védjegy általa történő használata pusztán leíró jellegű. E tekintetben az ipari tulajdonról szóló olasz törvény (CPI) 241. cikkében szereplő, „javítási záradékként” ismert mentesítő rendelkezésre hivatkozik, amely jogot biztosít az összetett termékek védjegyoltalom alatt álló alkotóelemeinek átvételére a védjegyjogosult előzetes engedélye nélkül is, hiszen ezen átvételnek kell lehetővé tennie az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítását. A Ford védjegy Wheeltrims által forgalmazott dísz tárcsákon való elhelyezésének szerinte nem az a funkciója, hogy ezen alkatrészek eredetét jelölje, hanem az, hogy az egészében vett termék – nevezetesen azon gépjármű, amelyre a dísz tárcsákat felszerelik – gyártóját azonosítsa. A Ford védjegy ilyen használata szerinte arra szolgál, hogy feltüntesse a pótalkatrészen az érintett eredeti alkatrész – nevezetesen a dísz tárcsa – egyik esztétikai-leíró jellemzőjét, hiszen e jellemzőt úgy kell tekinteni, mint az összetett termék – amelyet a gépjármű egészében alkot – eredeti megjelenésének helyreállításához elengedhetetlen jellemzőt. Álláspontja szerint amennyiben a gépjárműpótalkatrész-gyártók nem használhatnák e célból a védjegyeket, az az érintett piacon akadályozná a szabad versenyt.

A torinói bíróság előtt komoly kétség merül fel azt illetően, hogy mi tartozik a javítási záradék alkalmazási körébe. Véleménye szerint az Európai Unió Bírósága eddig még nem hozott döntést arról, hogy milyen viszony áll fenn a védjegyoltalomhoz fűződő jogok és e záradék között.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Összeegyeztethető-e közösségi joggal a 98/71 irányelv²⁵ 14. cikkének²⁶ és a 6/2002/EK rendelet²⁷ 110. cikkének²⁸ olyan alkalmazása, amely szerint ezek a szabályok annak érdekében biztosítják **a pótalkatrészek és tartozékok gyártói részére a harmadik személyek lajstromozott védjegyeinek használatára vonatkozó jogot**, hogy azok a végső felhasználó részére helyreállíthatóak az összetett termék eredeti megjelenését, még akkor is, ha a védjegyjogosult a szóban forgó megkülönböztetésre alkalmas megjelölést az összetett termékre történő felszerelésre szánt pótalkatrészre vagy tartozékra oly módon alkalmazza, hogy az kívülről látható, és ezáltal hozzájárul az összetett termék külső megjelenéséhez?

2. Úgy kell-e értelmezni a 98/71 irányelv 14. cikkében és a 6/2002/EK rendelet 110. cikkében foglalt javítási záradékot, hogy az a pótalkatrész- és tartozékgyártó harmadik

²⁵ A formatervezési minták oltalmáról szóló, 1998. október 13-i 98/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

²⁶ Az irányelvre vonatkozó módosításoknak a Bizottság által a 18. cikk rendelkezéseivel összhangban tett javaslata alapján történő elfogadásáig a tagállamok hatályban tartják az összetett termék alkotóelemét képező termékre alkalmazott vagy az ilyen termékekben megtestesülő mintának az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítás céljából történő hasznosítására vonatkozó meglévő rendelkezéseket, és azokat csak akkor módosítják, ha a módosítás az ilyen alkotóelemek piacának liberalizálására irányul. [14. cikk]

²⁷ A közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet

²⁸ (1) E rendeletnek a Bizottság ilyen tárgyú javaslata alapján történő módosítása hatálybalépésig a közösségi formatervezésiminta-oltalom nem terjed ki az összetett termék alkotóelemét képező termék mintájának a 19. cikk (1) bekezdése értelmében történő hasznosítására, ha az az összetett termék eredeti megjelenésének helyreállítására irányuló javítását célozza.

(2) A Bizottság (1) bekezdésben említett javaslatát azokkal a módosításokkal együtt kell benyújtani és megvizsgálni, amelyeket a Bizottság a 98/71/EK irányelv 18. cikke értelmében ugyanazon tárgyban javasol.

[110. cikk]

személyek részére alanyi jogot biztosít, és hogy ezen alanyi jog azt eredményezi, hogy a 207/2009 rendeletben és a 89/104/EK irányelvben meghatározott szabályoktól eltérően e harmadik személyek jogosultak mások lajstromozott védjegyének a pótalkatrészekon és tartozékokon történő használatára, még akkor is, ha a védjegyjogosult a szóban forgó megkülönböztetésre alkalmas megjelölést az összetett termékre történő felszerelésre szánt pótalkatrészre és tartozékra oly módon alkalmazza, hogy az kívülről látható, és ezáltal hozzájárul az összetett termék külső megjelenéséhez?

A kérdések arra irányulnak, hogy az uniós jogszabályok lehetővé teszik-e a díszlámpákhoz hasonló gépjármű-pótalkatrészeket és -tartozékokat gyártó vállalkozások számára, hogy termékeiken valamely gépjárműgyártó cég – többek között ilyen termékek tekintetében – lajstromozott védjegyével azonos megjelölést helyezzenek el ez utóbbi engedélye nélkül, azzal az indokkal, hogy e védjegy efféle használata az egyetlen eszköz arra, hogy az érintett járművet oly módon lehessen javítani, amely lehetővé teszi a jármű – mint összetett termék – eredeti megjelenésének helyreállítását.

Döntés:

A Bíróság álláspontja szerint a 98/71 irányelv 14. cikkének és a 6/2002 rendelet 110. cikkének megfogalmazásából az következik, hogy e rendelkezések csupán a formatervezési minták oltalma tekintetében határoznak meg korlátozásokat, anélkül, hogy bármiféle utalást tennének a védjegyeket megillető oltalomra. Megállapította továbbá, hogy az említett rendelkezések nem tartalmaznak semmiféle eltérést a 2008/95 irányelv és a 207/2009 rendelet rendelkezéseitől.

Ami a kérdést előterjesztő bíróság által kifejtett és az alperes által támogatott feltevést illeti, miszerint az Unió által követett, a torzulásmentes verseny rendszerének megőrzésére irányuló cél megköveteli, hogy a hivatkozott rendelkezések alkalmazását kiterjesszék a védjegyek oltalmára is, a Bíróság kihangsúlyozta, hogy e célt az uniós jogalkotó már a 2008/95 irányelv és a 207/2009 rendelet keretében figyelembe vette. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a 2008/95 irányelv 5-7. cikke a védjegyjogi szabályok teljes harmonizációjáról rendelkezik, és így meghatározza a védjegyjogosultakat az Unión belül megillető jogosultságokat. Ezért – az ezen irányelv 8. és azt követő cikkeiben szabályozott különös eseteket fenntartva – a nemzeti bíróságok a védjegyoltalomból eredő kizárólagos jog gyakorlására irányuló jogvitákban nem korlátozhatják e kizárólagos jogot az említett 5-7. cikkből eredő korlátozásokat meghaladó mértékben.

Mindezekre tekintettel a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a 98/71 irányelv 14. cikke és a 6/2002 rendelet 110. cikke **nem engedi meg** – a 2008/95 irányelv és a 207/2009 rendelet rendelkezéseitől való eltérés útján – a díszlámpákhoz hasonló **gépjármű-pótalkatrészeket és -tartozékokat gyártó vállalkozások számára, hogy termékeiken valamely gépjárműgyártó cég – többek között ilyen termékek tekintetében – lajstromozott védjegyével azonos megjelölést helyezzenek el ez utóbbi engedélye nélkül, azzal az indokkal, hogy e védjegy efféle használata az egyetlen eszköz arra, hogy az érintett járművet oly módon lehessen javítani, amely lehetővé teszi a jármű – mint összetett termék – eredeti megjelenésének helyreállítását.**